ΕΕΚΤ
ΕΝΩΣΗ ΕΤΑΙΡΕΙΩΝ ΚΙΝΗΤΗΣ ΤΗΛΕΦΩΝΙΑΣ

ΟΙ ΨΗΦΙΑΚΕΣ ΕΠΙΚΟΙΝΩΝΙΕΣ ΒΑΣΙΚΟΣ ΠΥΛΩΝΑΣ ΑΝΑΠΤΥΞΗΣ ΤΗΣ ΕΛΛΗΝΙΚΗΣ ΟΙΚΟΝΟΜΙΑΣ

ΙΟΥΝΙΟΣ 2016

ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΟ ΠΑΝΕΠΙΣΤΗΜΙΟ ΑΘΗΝΩΝ
ATHENS UNIVERSITY OF ECONOMICS AND BUSINESS

ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΑ

01. ΟΙ ΨΗΦΙΑΚΕΣ ΕΠΙΚΟΙΝΩΝΙΕΣ ΣΤΗΝ ΠΑΓΚΟΣΜΙΑ ΟΙΚΟΝΟΜΙΑ ΣΕΛ. 04

02. ΟΙ ΨΗΦΙΑΚΕΣ ΕΠΙΚΟΙΝΩΝΙΕΣ ΣΤΗΝ ΕΥΡΩΠΑΙΚΗ ΟΙΚΟΝΟΜΙΑ ΣΕΛ. 06

03. ΟΙ ΨΗΦΙΑΚΕΣ ΕΠΙΚΟΙΝΩΝΙΕΣ ΣΤΗΝ ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΟΙΚΟΝΟΜΙΑ ΣΕΛ. 08

04. ΕΜΠΟΔΙΑ ΣΤΗΝ ΠΕΡΑΙΤΕΡΩ ΑΝΑΠΤΥΞΗ ΤΩΝ ΨΗΦΙΑΚΩΝ ΕΠΙΚΟΙΝΩΝΙΩΝ ΣΕΛ. 11

05. ΨΗΦΙΑΚΗ ΑΤΖΕΝΤΑ 2020 ΣΕΛ. 14

06. Η ΣΥΜΒΟΛΗ ΤΟΥ ΚΛΑΔΟΥ ΣΤΟ ΜΕΛΛΟΝ ΤΗΣ ΕΛΛΗΝΙΚΗΣ ΟΙΚΟΝΟΜΙΑΣ ΣΕΛ. 16

07. ΕΘΝΙΚΟ ΣΧΕΔΙΟ ΨΗΦΙΑΚΗΣ ΠΟΛΙΤΙΚΗΣ ΣΕΛ. 17

08. ΤΟ ΜΕΛΛΟΝ ΑΦΟΡΑ ΤΑ ΔΙΚΤΥΑ 5G ΣΕΛ. 18

1. ΟΙ ΨΗΦΙΑΚΕΣ ΕΠΙΚΟΙΝΩΝΙΕΣ ΣΤΗΝ ΠΑΓΚΟΣΜΙΑ ΟΙΚΟΝΟΜΙΑ

Οι ψηφιακές επικοινωνίες μεταμορφώνουν κοινωνία και οικονομία

Ο κλάδος των Ψηφιακών Επικοινωνιών (ΨΕ), με έμφαση στις κινητές επικοινωνίες, έχει τα τελευταία χρόνια κυριολεκτικά μεταμορφώσει τον κόσμο στον οποίο ζούμε, με αποτέλεσμα να μιλούμε πλέον για την **κινητή οικονομία (mobile economy)** και την **κινητή κοινωνία (mobile society)**. Το αποτύπωμα του κλάδου κινητών επικοινωνιών στην παγκόσμια οικονομία είναι εντυπωσιακό. Στο τέλος του 2015, σύμφωνα με τη GSMA:

- Υπήρχαν **7,6 δισ. κινητές συνδέσεις** (για πρώτη χρονιά, ο συνολικός αριθμός συνδέσεων ξεπέρασε τον παγκόσμιο πληθυσμό) και **4,7 δισ. ενεργοί χρήστες (63% του παγκόσμιου πληθυσμού)**. Ένα ακόμα δισ. χρήστες αναμένεται να προστεθούν ως το 2020, οπότε και αναμένεται ότι τα δυο τρίτα του παγκόσμιου πληθυσμού θα έχουν πρόσβαση σε δίκτυα 4G, ενώ η διείσδυση του 3G θα έχει φτάσει στο 90% (από 78% σήμερα).
- Το συνολικό οικονομικό μέγεθος του κλάδου ξεπέρασε για πρώτη φορά το 1 τρισ. δολλάρια, ενώ **οι επενδύσεις των παρόχων ανήλθαν στα 880 δισ. δολλάρια** μεταξύ 2011 και 2015. Έως το 2020 υπολογίζονται **επιπλέον επενδύσεις 900 δισ. δολλαρίων** ή ποσοστό 16% του κύκλου εργασιών των παρόχων την ίδια περίοδο.
- Το συνολικό οικοσύστημα των κινητών επικοινωνιών δημιούργησε το **4,2% του παγκόσμιου ΑΕΠ**, ποσοστό που αντιστοιχεί σε **3,1 τρισ. δολλάρια προστιθέμενης αξίας**, ποσό που αναμένεται να αυξηθεί στα 3,7 τρισ. ως το 2020.
- Ταυτόχρονα, δημιούργησε **17 εκ. θέσεις εργασίας**, ενώ συνεισέφερε στη δημιουργία άλλων **15 εκ. θέσεων** σε άλλους κλάδους της οικονομίας. Επιπλέον **3 εκ. θέσεις** εργασίας αναμένονται ως το 2020.
- **Η παγκόσμια συνεισφορά του κλάδου στα φορολογικά έσοδα ανήλθε σε 430 δισ. δολλάρια**, ενώ επιπλέον 90 δισ. επενδύθηκαν για την πρόσβαση σε φάσμα. Και το μέγεθος αυτό παρουσιάζει αυξητικές τάσεις: η συνεισφορά του κλάδου στα φορολογικά έσοδα ως το 2020 αναμένεται να ξεπεράσει τα 480 δισ. δολλάρια.

Ο κλάδος πρωτοστατεί, οδηγώντας πολλούς τομείς της οικονομίας, ακόμα και τους πλέον παραδοσιακούς, προς την ψηφιακή εποχή. Τα δίκτυα αισθητήρων, οι τεχνολογίες cloud και οι δυνατότητες ανάλυσης μεγάλων όγκων δεδομένων, φέρουν ήδη τεράστιες αλλαγές σε πολλούς τομείς οικονομικής δραστηριότητας. Η δημόσια διοίκηση εξελίσσεται, καθώς οι ΨΕ δημιουργούν νέες δυνατότητες παροχής υπηρεσιών ασφάλειας, έξυπνης διακυβέρνησης, πάταξης της φοροδιαφυγής και προστασίας ευάλωτων κοινωνικών ομάδων. Νεοφυείς επιχειρήσεις υψηλής τεχνολογίας, με εξωστρεφή προσανατολισμό, αναδύονται στην παγκόσμια αγορά, οδηγώντας τις χώρες τους στη νέα εποχή και προσελκύοντας σημαντικές άμεσες ξένες επενδύσεις.

ΟΦΕΛΗ ΑΠΟ ΤΗ ΧΡΗΣΗ ΥΠΗΡΕΣΙΩΝ ICT

4,2% του παγκόσμιου ΑΕΠ, η συνεισφορά του οικοσυστήματος των κινητών επικοινωνιών

$3,1 τρισ. στο παγκόσμιο ΑΕΠ (2015), που αναμένεται να αυξηθεί στα $3,7 τρισ. ως το 2020.

$430 δισ. φορολογικά έσοδα (2015), συν επιπλέον 90 δισ. για την πρόσβαση σε φάσμα.

17 εκ. άμεσες θέσεις εργασίας (2015), ενώ συνεισέφερε στη δημιουργία 15 εκ. θέσεων σε άλλους κλάδους.

$480 δισ. επιπλέον δημόσια έσοδα ως το 2020.

2. ΟΙ ΨΗΦΙΑΚΕΣ ΕΠΙΚΟΙΝΩΝΙΕΣ ΣΤΗΝ ΕΥΡΩΠΑΪΚΗ ΟΙΚΟΝΟΜΙΑ

+1,2% ο μέσος ετήσιος ρυθμός ανάπτυξης της ευρωπαϊκής αγοράς μέχρι το 2020

Ο κλάδος ΨΕ στην Ευρώπη αντιμετώπισε τα τελευταία χρόνια ύφεση λόγω της μείωσης των τιμών και της στασιμότητας της ευρωπαϊκής οικονομίας, με την Ελλάδα να αντιμετωπίζει τη μεγαλύτερη μείωση του κύκλου εργασιών λόγω της φορολογικής επιβάρυνσης του κλάδου (-38% μεταξύ 2008 και 2014). Το 2015 διαφαίνονται τα πρώτα σημάδια ανάκαμψης με πανευρωπαϊκό ρυθμό αύξησης των εσόδων 1,2%, ενώ οι εκτιμήσεις για το 2016 ανέρχονται στο +1,4% λόγω της αναμενόμενης αύξησης των εσόδων από δεδομένα και της τάσης σταθεροποίησης των τιμών.

Ειδικότερα για την Ευρώπη:

- Στο τέλος του 2015 υπήρχαν **430 εκ. συνδρομητές (διείσδυση 78%)** με 684 εκ. συνδέσεις (διείσδυση 125%), τοποθετώντας την Ευρώπη στην κορυφή των αντίστοιχων δεικτών παγκοσμίως. Από τις συνδέσεις αυτές, το 22% ήταν 4G, ποσοστό που αναμένεται να εκτοξευτεί στο 57% ως το 2020.
- **Η συνεισφορά των παρόχων στο ευρωπαϊκό ΑΕΠ το 2014 ήταν 3,2% ή 500 δισ. ευρώ, δημιουργώντας 2,3 εκ. άμεσες θέσεις εργασίας και 1,5 εκ. ακόμα έμμεσες.**
- **Η συνεισφορά του κλάδου στα δημόσια έσοδα το 2014 ήταν €84 δισ.** (ΦΠΑ, φόροι εισοδήματος, ασφαλιστικές εισφορές).
- Ενώ οι υπηρεσίες φωνής παρουσιάζουν στασιμότητα, **οι ρυθμοί ανάπτυξης των υπηρεσιών δεδομένων είναι εντυπωσιακοί.** Έως το 2019 αναμένεται η μέση μηνιαία χρήση ανά συνδρομητή να φτάσει τα 5,7 GB από 0,9 που ήταν στο τέλος του 2014 (μέσος ετήσιος ρυθμός αύξησης 45%).
- Αντίστοιχα, ενώ οι συνδέσεις των συνδρομητών αναμένεται να παρουσιάσουν στασιμότητα τα επόμενα χρόνια, **ο αναμενόμενος ρυθμός ανάπτυξης των M2M συνδέσεων είναι επίσης εντυπωσιακός**: από τις 68 εκ. συνδέσεις στο τέλος του 2015, στις 182 εκ. μέχρι το 2020 (μέσος ετήσιος ρυθμός αύξησης 22%).
- **Η Ευρώπη βρίσκεται στην κορυφή της παγκόσμιας καινοτομίας στο χώρο των κινητών εφαρμογών (mobile apps).** Για παράδειγμα, στην αγορά του mobile gaming, τέσσερις από τους πέντε μεγαλύτερους παίκτες παγκοσμίως είναι ευρωπαϊκές εταιρίες.
- Αντίστοιχα, **οι προβλέψεις των αναλυτών για το χώρο του IoT τοποθετούν τον ευρωπαϊκό χώρο στο επίκεντρο των εξελίξεων.**

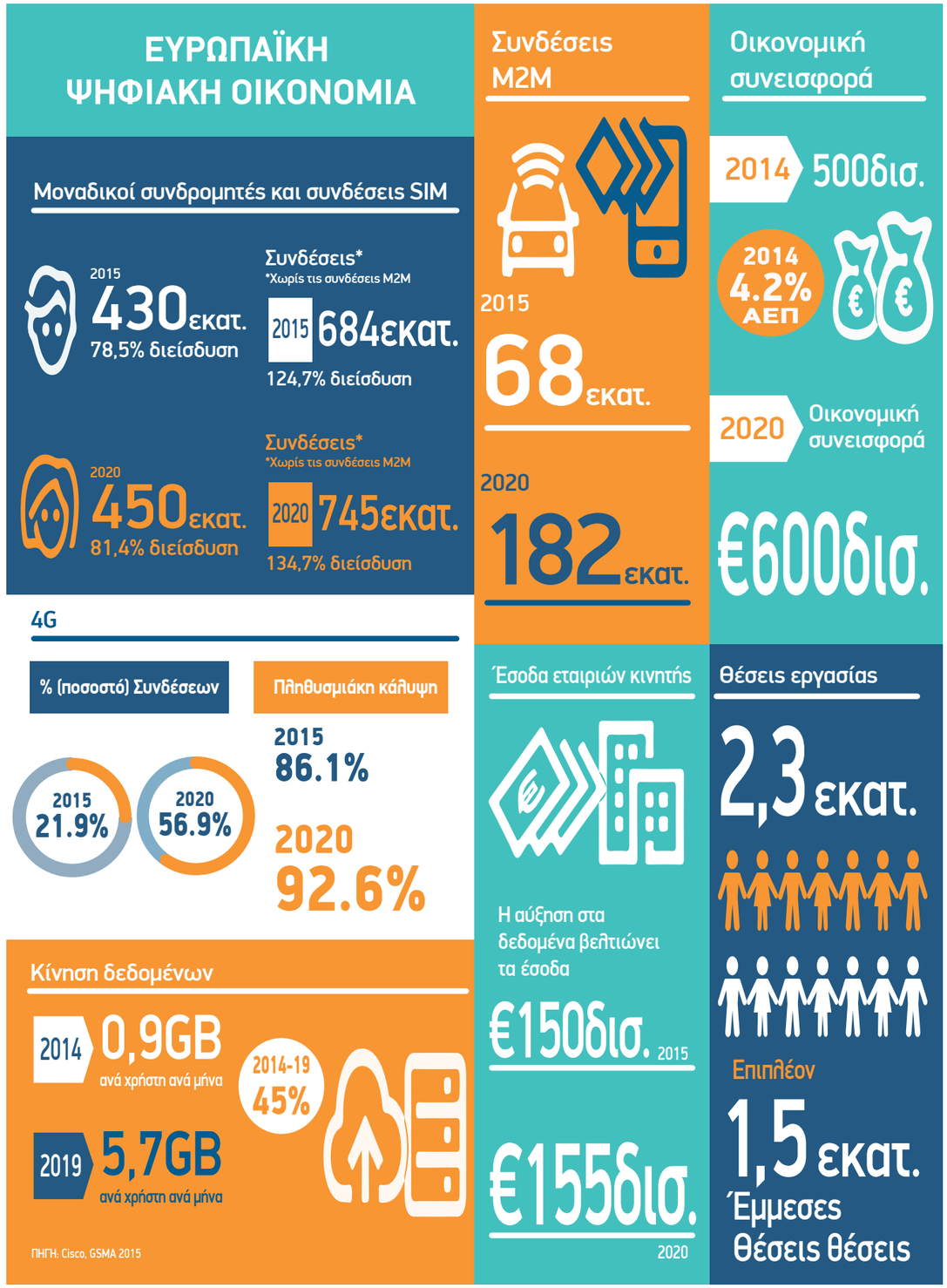
2,3 εκ. άμεσες
&
1,5 εκ. έμμεσες θέσεις εργασίας
και δημόσια έσοδα
€84 δισ. (2014).

0,9 GB (τέλος 2015),
5,8 GB (2020) μηνιαία χρήση
δεδομένων ανά συνδρομητή
68 εκ. (2015),
182 εκ. (2020) M2M συνδέσεις).

6 δισ. αναμενόμενος τζίρος IoT
συνδέσεων (2020),
με συνολικό ετήσιο κύκλο εργασιών
(υλικό, λογισμικό και υπηρεσίες)
της τάξης του €1,2 τρισ.

430 εκ. συνδρομητές
(διείσδυση 78%) με 684 εκ.
συνδέσεις (διείσδυση 125%).

3,2% του ευρωπαϊκου ΑΕΠ, η συνεισφορά του οικοσυστήματος των κινητών επικοινωνιών

3. ΟΙ ΨΗΦΙΑΚΕΣ ΕΠΙΚΟΙΝΩΝΙΕΣ ΣΤΗΝ ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΟΙΚΟΝΟΜΙΑ

Ο Κλάδος αποτελεί κυρίαρχο πυλώνα της Ελληνικής Οικονομίας

Ο κλάδος των κινητών επικοινωνιών στην Ελλάδα έχει σημαντική συμβολή στην οικονομία σήμερα παρά την ύφεση που αντιμετωπίζει και την αυξανόμενη απόκλιση της Ελλάδας από την Ευρώπη. Πιο συγκεκριμένα οι κινητές:

- Συμβάλλουν με **€9,5 δισ. ή 5,4% του ΑΕΠ** συνεισφέροντας στα δημόσια έσοδα κατά €1,165 δισ.
- Δημιουργούν **42,5 χιλιάδες θέσεις εργασίας** άμεσα και έμμεσα.
- Περιορίζουν το κόστος υπηρεσιών τους στις επιχειρήσεις και τα νοικοκυριά. Την περίοδο 2010-2015 **το κόστος ομιλίας μέσω κινητών μειώθηκε κατά 45,5% και το κόστος χρήσης δεδομένων κατά 38,6%**.
- **Αυξάνουν τις επενδύσεις κατά 35%**, αποτελώντας μαζί με τη σταθερή τηλεφωνία τον 7ο σημαντικότερο κλάδο με συνολικές επενδύσεις **€719 εκατ**.
- **Αποτελούν τον 3ο κλάδο σε παραγωγικότητα**, που ανέρχεται σε 77 χιλ. ανά εργαζόμενο ετησίως.

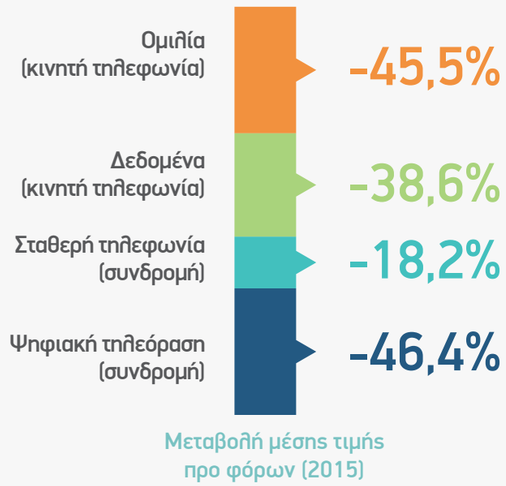
Ωστόσο το έντονα υφεσιακό περιβάλλον της Ελλάδας έχει οδηγήσει σε καθυστέρηση της υιοθέτησης νέων τεχνολογιών και σε σημαντική μείωση των εσόδων και κερδών στον κλάδο των ψηφιακών επικοινωνιών και ειδικότερα στις κινητές επικοινωνίες:

- Συνολικά, το 2015 οι τηλεπικοινωνίες και οι συνδεόμενες υπηρεσίες με αυτές **δημιούργησαν έσοδα της τάξης των €4,57 δισ.**
- Το 2015 τα έσοδα του κλάδου κινητών επικοινωνιών από υπηρεσίες μειώθηκαν για 8ο έτος κατά -2,9% και ανήλθαν σε €1,87 δισ.
- Τα έσοδα από δεδομένα μέσω κινητών συμβάλλουν θετικά στα έσοδα και αυξήθηκαν κατά 11,1%. Αποτελούν πλέον το 13,8% των συνολικών εσόδων από υπηρεσίες ωστόσο, η χρήση τους υπολείπεται έναντι των άλλων χωρών της ΕΕ-28. Τα Gigabytes/συνδρομητή στην Ελλάδα ανέρχονται σε 1,98 έναντι 6,42 κατά μέσο όρο στις υπόλοιπες ευρωπαϊκές χώρες για τις οποίες υπάρχουν διαθέσιμα στοιχεία.
- Το EBITDA του κλάδου των κινητών επικοινωνιών το 2015 συνεχίζει να μειώνεται για 7ο έτος αν και με χαμηλότερο ρυθμό.
- Ο αριθμός των συνδρομητών των κινητών επικοινωνιών παρουσιάζει μικρή μείωση το 2015 κατά 3% και τα τελευταία έτη κυμαίνεται γύρω στα 16 εκ., ενώ τα έσοδα ανά χρήστη (ARPU) στην Ελλάδα μειώθηκαν περαιτέρω κατά 2% ελαφρά κάτω από τα 10€ μηνιαίως.

Η μελέτη του ΟΠΑ ωστόσο εντοπίζει ότι υπάρχουν σημαντικές ευκαιρίες από τη δημιουργία δικτύων νέας γενιάς και την αύξηση της χρήσης υπηρεσιών δεδομένων, τις οποίες η Πολιτεία θα μπορούσε να αξιοποιήσει για να ενισχύσει την ανταγωνιστικότητα της οικονομίας.

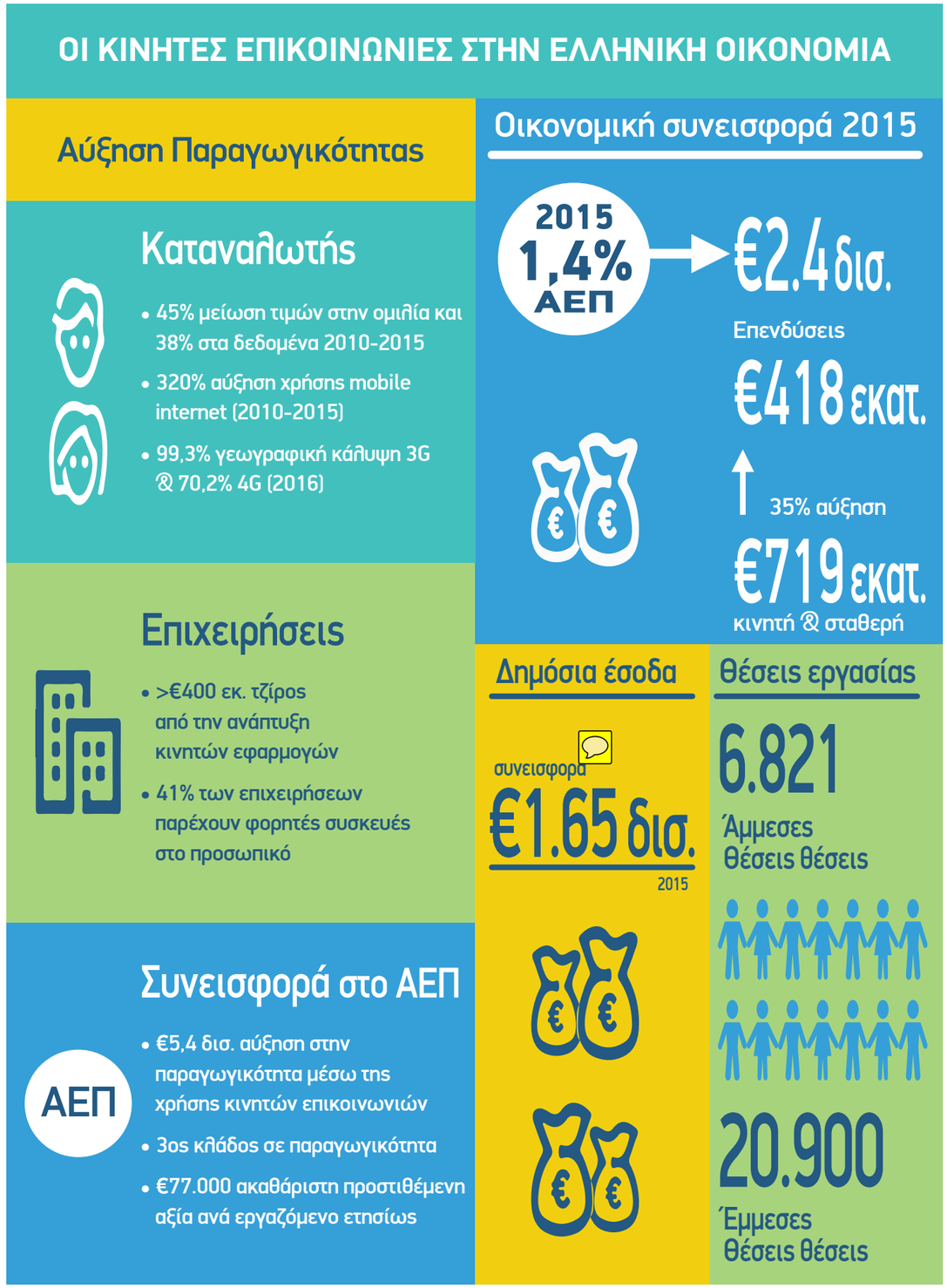
Ο καταναλωτής απολαμβάνει υπηρεσίες σε συνεχώς μειούμενο κόστος

Την περίοδο 2010-2015 το κόστος προ φόρων της ομιλίας μέσω κινητών μειώθηκε κατά 45,5% και το κόστος προ φόρων της χρήσης δεδομένων κατά 38,6%. Μείωση εμφανίζεται και στις τιμές των υπηρεσιών των σταθερών επικοινωνιών, με το κόστος ανά συνδρομητή σταθερής τηλεφωνίας και διαδικτύου να μεταβάλλεται κατά -18,2% και το κόστος ανά συνδρομητή ψηφιακής τηλεόρασης κατά -46,4% την ίδια περίοδο.

Μεταβολή μέσης τιμής προ φόρων (2015)

5,4% του ελληνικού ΑΕΠ, η συνεισφορά του οικοσυστήματος των κινητών επικοινωνιών

* ΠΗΓΗ: Μελέτη Οικονομικού Πανεπιστημίου Αθηνών - 2016

Οι Κινητές Επικοινωνίες, ένας από τους μεγαλύτερους και σταθερότερους επενδυτές της Ελληνικής Οικονομίας.

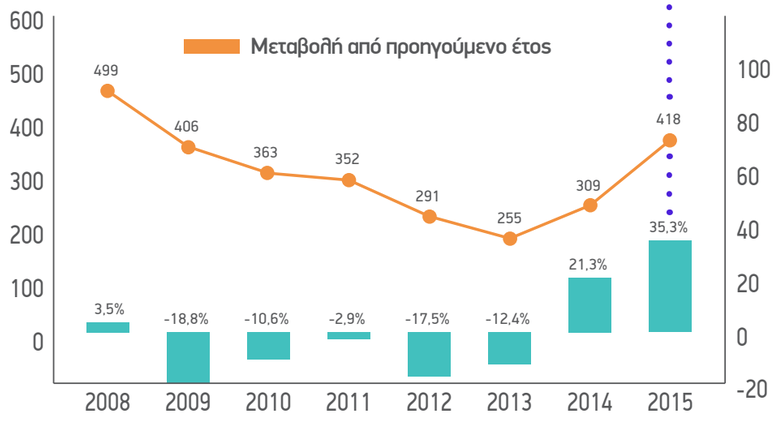
Παρά τις δυσκολίες από την οικονομική συγκυρία, οι επενδύσεις του κλάδου αυξήθηκαν το 2014 κατά 21% και το 2015 κατά 35%. Από το 1993 μέχρι σήμερα, οι συνολικές επενδύσεις στην κινητή τηλεφωνία ανέρχονται σε €7,5 δισ., χωρίς να περιλαμβάνονται οι άδειες φάσματος. Την τελευταία πενταετία, όπου συνολικά οι επενδύσεις στην ελληνική οικονομία έχουν μειωθεί κατά δύο τρίτα, ο κλάδος συνεχίζει να επενδύει κάθε έτος το 10%-13% των εσόδων του και το 28%-35% του EBITDA, χωρίς τις επενδύσεις σε άδειες δικτυών νέας γενιάς ενώ το 2015 τα ποσοστά αυτά ανήλθαν σε ακόμα υψηλότερα επίπεδα (22% των εσόδων από υπηρεσίες και 58% του EBITDA).

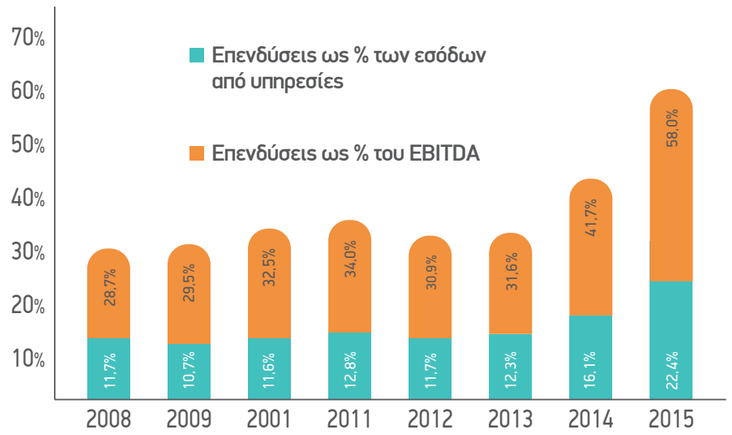
Ο κλάδος κινητών επικοινωνιών επενδύει υψηλότερο μερίδιο των εσόδων του (22%) από τους αντίστοιχους παρόχους σε ευρωπαϊκές χώρες (12%-15%) ενώ μαζί με τη σταθερή τηλεφωνία το 2014 αποτέλεσε τον 7ο σημαντικότερο κλάδο σε επενδύσεις από 62 κλάδους της ελληνικής οικονομίας με συνολικές επενδύσεις 598 €εκ. Το 2015, το άθροισμα των επενδύσεων σταθερής και κινητής τηλεφωνίας αυξήθηκε περαιτέρω στα €719 εκ.

ΣΥΜΒΟΛΗ ΣΤΙΣ ΕΠΕΝΔΥΣΕΙΣ

+35% αύξηση των επενδύσεων
(22% των εσόδων ή 58% του EBITDA)

€418 εκ. το 2015
(22% των εσόδων ή 58% του EBITDA)

4. ΕΜΠΟΔΙΑ ΣΤΗΝ ΠΕΡΑΙΤΕΡΩ ΑΝΑΠΤΥΞΗ ΤΩΝ ΨΗΦΙΑΚΩΝ ΕΠΙΚΟΙΝΩΝΙΩΝ

Πολύπλοκες διαδικασίες αδειοδότησης σταθμών βάσης, υπερφορολόγηση και δυσκολίες στις διαδικασίες δημοπράτησης φάσματος

Η Ελλάδα αποτελεί ένα συχνά εχθρικό περιβάλλον για επενδύσεις για όλους τους κλάδους, το οποίο οφείλεται σε διαχρονικές δυσλειτουργίες της δημόσιας διοίκησης.

Ειδικότερα για τις ψηφιακές επικοινωνίες, τα εμπόδια στην ανάπτυξη τους αφορούν κατά κύριο λόγο στην αδειοδότηση των σταθμών βάσης, την υπερφορολόγηση του κλάδου και στις διαδικασίες δημοπράτησης του φάσματος.

1. Πολύπλοκες διαδικασίες αδειοδότησης σταθμών βάσης.
Η έλλειψη τεχνογνωσίας και ανθρώπινου δυναμικού στις αρμόδιες δημόσιες υπηρεσίες και οι ασάφειες στη νομοθεσία συνεχίζουν να δημιουργούν σημαντικές καθυστερήσεις στην αδειοδότηση των σταθμών βάσης:

Στην πράξη απαιτούνται έως και 2 έτη για την αδειοδότηση έναντι 4 μηνών με βάση το νομοθετικό πλαίσιο. Ο όγκος αδειοδοτήσεων συνεχίζει να είναι υψηλός ενώ εκκρεμούν ακόμα αρκετές άδειες κεραιών από το προηγούμενο νομικό πλαίσιο (~1300). Η ΕΕΤΤ εξετάζει περίπου 180 αιτήσεις για άδειες το μήνα και διεκπεραιώνει περίπου 100 άδειες το μήνα.

1.300 εκκρεμείς άδειες κεραίων από το προηγούμενο νομικό πλαίσιο

Έως και 2 έτη απαιτούμενος χρόνος αδειοδότηση έναντι 4 μηνών με βάση το νομοθετικό πλαίσιο

€28,5 εκ. ετήσιο κόστος των διαδικασιών αδειοδότησης για τους παρόχους ή 6,8% των συνολικών επενδύσεών του

ΡΥΘΜΙΣΤΙΚΑ ΕΜΠΟΔΙΑ ΤΟΥ ΔΗΜΟΣΙΟΥ ΣΤΗΝ ΑΝΑΠΤΥΞΗ ΤΩΝ ΤΗΛΕΠΙΚΟΙΝΩΝΙΩΝ

2001 — €440 εκ. για τις άδειες — ΑΔΕΙΕΣ 3G 800MHz

2006 — N. 3431/2006
Δυσλειτουργικός νόμος

2011 — €380 εκ. για τις άδειες — ΑΔΕΙΕΣ ΑΝΑΝΕΩΣΗΣ 900 & 1800 MHz

2012 — N. 4070/2012 & 4053/2012
Βελτίωση του νομικού πλαισίου – δύσκολη εφαρμογή λόγω ελλείψεων στη δημόσια διοίκηση

2014 — €381 εκ. για τις άδειες — ΑΔΕΙΕΣ 4G 2600MHz
Ελλείψεις στο δευτερογενές νομικό πλαίσιο

2016 — ΛΗΞΗ ΑΔΕΙΩΝ 3G 1800MHz

2020 — €440 εκ. για τις άδειες — ΛΗΞΗ ΑΔΕΙΩΝ 1800MHz

2021 — ΛΗΞΗ ΑΔΕΙΩΝ 2100MHz (2001)

Το φορολογικό βάρος στις κινητές επικοινωνίες στην Ελλάδα είναι το υψηλότερο στην ΕΕ-28

2. Υπερφορολόγηση: 1η η Ελλάδα στην ΕΕ-28 στη φορολόγηση των κινητών επικοινωνιών λόγω ειδικού τέλους.

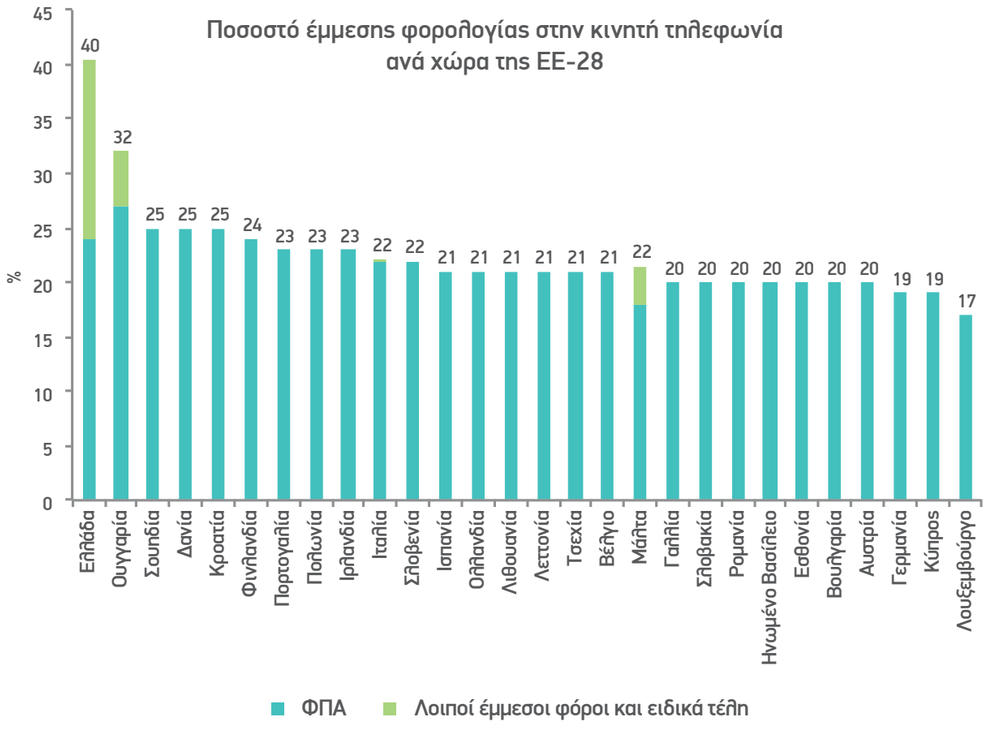
Το φορολογικό βάρος στις κινητές επικοινωνίες στην Ελλάδα είναι το υψηλότερο στην ΕΕ-28 και οφείλεται κατά κύριο λόγο στο ειδικό τέλος. Όλες οι υπόλοιπες χώρες της Ευρωπαϊκής Ένωσης έχουν χαμηλότερο έμμεσο φορολογικό κόστος από την Ελλάδα από 8% έως 23%, μία διαφορά που είναι αρκετά υψηλή ώστε να δημιουργήσει μετακινήσεις πελατών από τους εγχώριους παρόχους σε παρόχους του εξωτερικού.

Σημειώνεται ότι στο παρακάτω σχήμα παρουσιάζεται το μεσοσταθμικό ποσοστό του ειδικού τέλους για την Ελλάδα. **Για υψηλούς λογαριασμούς η συνολική φορολογική επιβάρυνση φτάνει έως και το 49%.**

Τα δημόσια έσοδα από το ειδικό τέλος μειώνονται σταθερά τα τελευταία έτη και έχουν φτάσει σε επίπεδα χαμηλότερα από τις δύο τελευταίες αυξήσεις του ποσοστού του ειδικού τέλους το 2007 και 2009. Η μείωση αυτή καταδεικνύει τη μειούμενη αποδοτικότητα της υπερφορολόγησης των κινητών επικοινωνιών για το δημόσιο, καθώς οι αυξήσεις των φορολογικών συντελεστών εντείνουν την ύφεση στον κλάδο.

Η πρόσφατη επιβολή ειδικού τέλους 5% στη σταθερή τηλεφωνία (περιλαμβάνοντας το διαδίκτυο) και 10% στη συνδρομητική τηλεόραση επιβαρύνουν ακόμη περισσότερο τη χρήση ψηφιακών επικοινωνιών και θα εντείνουν την απόκλιση της Ελλάδας από την ΕΕ στην υιοθέτηση νέων τεχνολογιών.

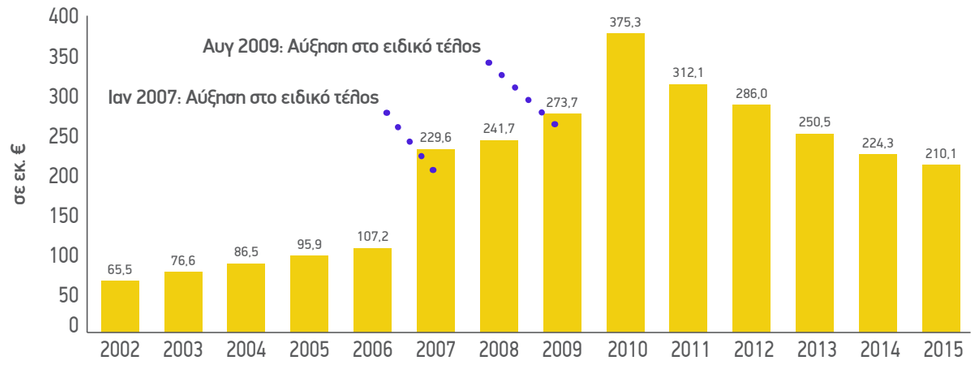
ΥΠΕΡΦΟΡΟΛΟΓΗΣΗ ΕΠΙΚΟΙΝΩΝΙΩΝ

Πηγή: AT Kearney, Eurostat, Ψηφιακό Θεματολόγιο

Τα δημόσια έσοδα μειώνονται σταθερά τα τελευταία έτη, λόγω υπερφορολόγησης

ΥΠΕΡΦΟΡΟΛΟΓΗΣΗ ΕΠΙΚΟΙΝΩΝΙΩΝ

ΑΝΑΛΥΣΗ ΦΟΡΟΛΟΓΙΑΣ

Κατηγορίες λογαριασμών κινητής τηλεφωνίας	Ειδικό τέλος	Έμμεση φορολογία (με 24% ΦΠΑ)
<€50	12%	38,9%
€50,01-€100	15%	42,6%
€100,01-€150	18%	46,3%
>€150,01	20%	48,8%
Προπληρωμένοι λογαριασμοί	12%	37,8%
Μεσοσταθμικό ποσοστό συνόλου λογαριασμών	13,3%	40,5%

3. Διαγωνισμοί για το φάσμα.

Οι διαγωνισμοί για το φάσμα διενεργούνται σε υψηλές τιμές παρά το ασαφές ρυθμιστικό πλαίσιο για το δίκτυο και το ανασφαλές επενδυτικό κλίμα για τους παρόχους.

Τα προβλήματα στην αδειοδότηση του υφιστάμενου και μελλοντικού δικτύου των σταθμών βάσης δημιουργεί ανασφάλεια στους επενδυτές οι οποίοι καλούνται να καταβάλλουν υψηλά ποσά σε διαγωνισμούς για τη χρήση του φάσματος με αβέβαιη προοπτική αξιοποίησης του.

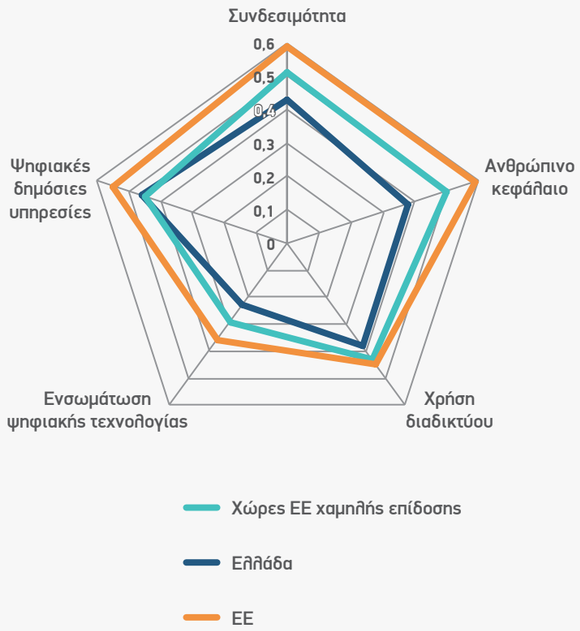
Οι τιμές έναρξης (reserve price) για το φάσμα βασίζονται στις τελικές τιμές δημοπρασιών σε άλλες ευρωπαϊκές χώρες.

Το δυσμενές χρηματοπιστωτικό περιβάλλον της Ελλάδας καθώς και το υψηλό επαύξημα κινδύνου (risk premium) για τη χώρα αποτρέπουν τη χρηματοδότηση μεγάλων επενδύσεων όπως το φάσμα, με δανειακά κεφάλαια από το εγχώριο τραπεζικό σύστημα ή το εξωτερικό.

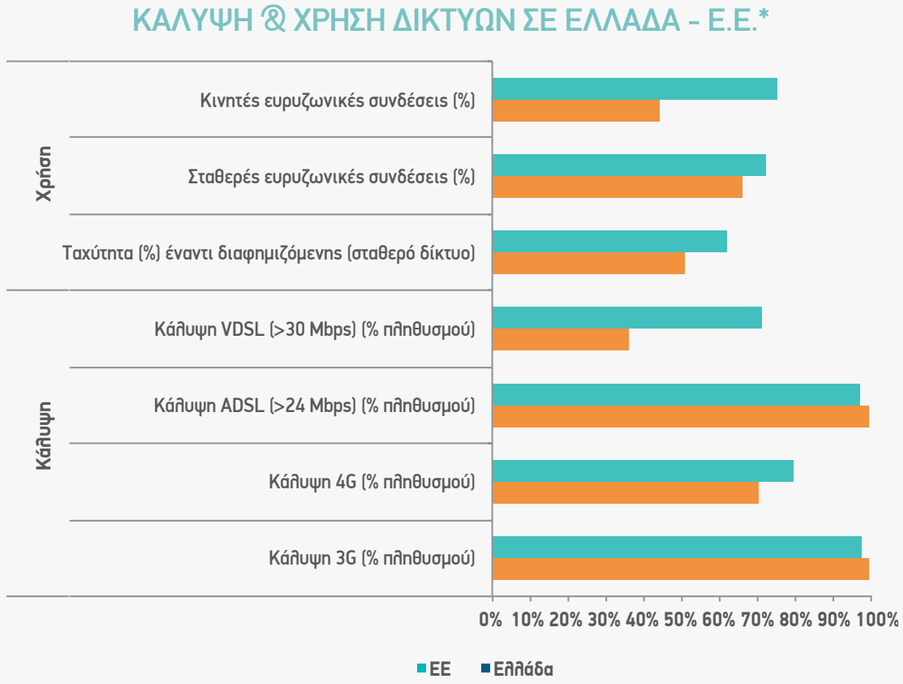
5. ΨΗΦΙΑΚΗ ΑΤΖΕΝΤΑ 2020

Η Ελλάδα στην 26η θέση στην Ε.Ε.-28

Η Ελλάδα βρίσκεται στην 26η θέση στην ΕΕ-28 και κατατάσσεται στην ομάδα των χωρών με τη χαμηλότερη επίδοση στον Δείκτη Ψηφιακής Οικονομίας και Κοινωνίας (DESI - Digital Economy and Society Index). Η χώρα παραμένει στις τελευταίες θέσεις σε πολλούς τομείς (π.χ. κάλυψη δικτύων VDSL, χρήση κινητής ευρυζωνικότητας, χρήση ηλεκτρονικού εμπορίου και υπηρεσιών cloud, χρήση ηλεκτρονικών αποδείξεων, κ.ά). Από την άλλη πλευρά, είναι αξιοσημείωτο ότι μεταξύ του 2014 και 2015 η Ελλάδα αναβαθμίστηκε σημαντικά στην Συνδεσιμότητα (από 0,33 σε 0,43) και στις Ψηφιακές Δημόσιες Υπηρεσίες (από 0,27 σε 0,46). Παράλληλα, παρατηρούνται αξιόλογες μεμονωμένες πρωτοβουλίες και καινοτομίες (π.χ. mobile apps, λύσεις στη ναυτιλία, τον τουρισμό και την αγροτική παραγωγή, ολοκληρωμένα προϊόντα για θέματα ασφάλειας δικτύων και επικοινωνίας δημόσιων υπηρεσιών, λύσεις για απομακρυσμένη διασύνδεση και διαγνωστικές μετρήσεις στο περιεχόμενο εμπορευματοκιβωτίων, κ.ά). **Ωστόσο, οι πρωτοβουλίες αυτές παραμένουν αποσπασματικές, ελλείψει ενός συνολικού σχεδιασμού ψηφιακής στρατηγικής που θα μπορούσε να υποστηρίξει τους αναπτυξιακούς στόχους για τις ΨΕ.**

Ο κλάδος έχει δημιουργήσει σύγχρονες υποδομές αλλά η χώρα υστερεί

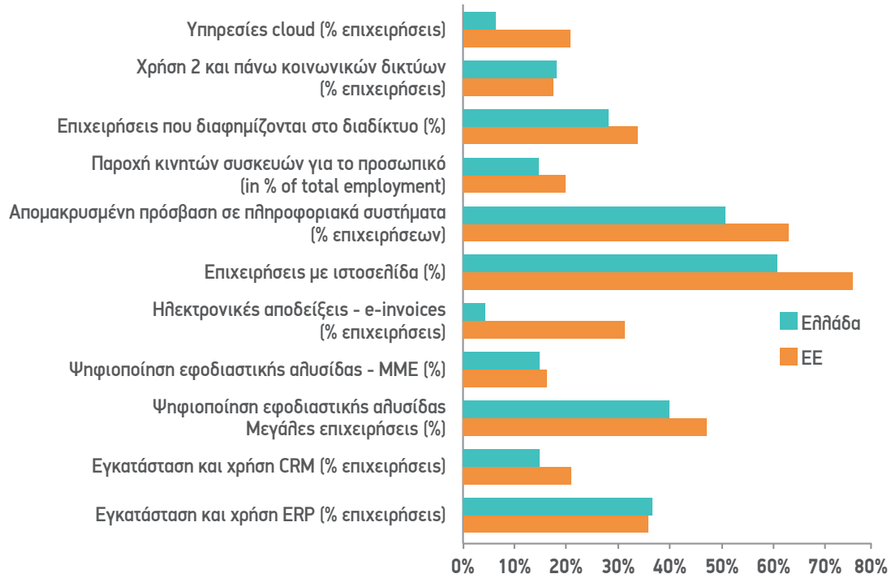

* Ψηφιακό Θεματολόγιο 2015

Ελάχιστες ΜΜΕ αγοράζουν (5,3%) ή πωλούν (6,1%) προϊόντα ηλεκτρονικά στην Ελλάδα, ενώ στην ΕΕ παρατηρούνται υπερτριπλάσιες επιδόσεις

Οι επιχειρήσεις στην Ελλάδα χρησιμοποιούν λιγότερο από κάθε άλλη χώρα στην ΕΕ το cloud (6,5% έναντι 20,5% στην ΕΕ) και την ηλεκτρονική τιμολόγηση (4,1% έναντι 31,5% στην ΕΕ)"

* Ψηφιακό Θεματολόγιο 2015

6. Η ΣΥΜΒΟΛΗ ΤΟΥ ΚΛΑΔΟΥ ΣΤΟ ΜΕΛΛΟΝ ΤΗΣ ΕΛΛΗΝΙΚΗΣ ΟΙΚΟΝΟΜΙΑΣ

Άυξηση της χρήσης δεδομένων, στους ρυθμούς της Ε.Ε. θα αυξήσει τα δημόσια έσοδα κατά 2,06 δισ.

Διεθνείς μελέτες καταδεικνύουν ότι η αναβάθμιση από δίκτυα 2ης γενιάς (2G) σε δίκτυα 3ης γενιάς (3G) σε μια χώρα με 100% χρήση κινητών υπηρεσιών φθάνει να προσφέρει επιπλέον 0,7% του ΑΕΠ κάθε χρόνο. Αντίστοιχα για τα δίκτυα 4ης γενιάς (από 2ης γενιάς) το μέγεθος αυτό αγγίζει το 1% κατ' έτος.

Με αυτό το δεδομένο, εξετάστηκε η δυνητική συμβολή των κινητών επικοινωνιών στην οικονομία μέχρι το 2020, με βάση τρία σενάρια σύγκλισης με την Ευρώπη ανάλογα με την υποστήριξη της πολιτείας σε ότι αφορά στην άρση των εμποδίων στο φορολογικό και ρυθμιστικό πλαίσιο και τη διαμόρφωση μίας συνολικής ψηφιακής στρατηγικής.

Στο απαισιόδοξο σενάριο (αν διατηρηθεί το σημερινό περιβάλλον), ο κλάδος θα αντιμετωπίσει συνεχιζόμενη ύφεση στα έσοδα του τα οποία θα περιοριστούν κατά 12,1% έως το 2020. Στο μέσο σενάριο (με σταδιακή ευνοϊκή μεταβολή του περιβάλλοντος), τα έσοδα μπορούν να αυξηθούν κατά 8,1%, ενώ στο αισιόδοξο σενάριο (με πλήρη σύγκλιση με την ΕΕ), τα έσοδα μπορούν να αυξηθούν κατά 31%.

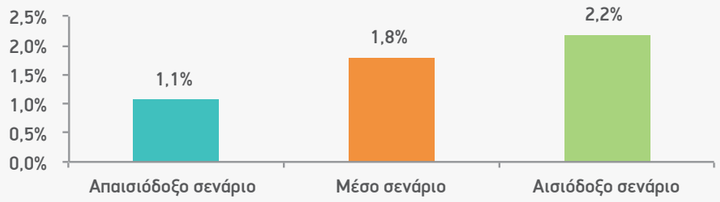
Εξετάζοντας αποκλειστικά το όφελος από τις ψηφιακές επικοινωνίες στην οικονομία, προκύπτει ότι στο αισιόδοξο σενάριο, όπου **η Ελλάδα συγκλίνει με την Ευρώπη στη διείσδυση της χρήσης δεδομένων, η επίδραση στο ΑΕΠ θα ανέλθει σε 2,2% (€4,49 δισ.) έως το 2020 και θα αυξηθούν τα δημόσια έσοδα κατά €2,06 δισ.**

+2,2% αύξηση στο ΑΕΠ
και €2,06 δισ. αύξηση στα δημόσια έσοδα έως το 2020

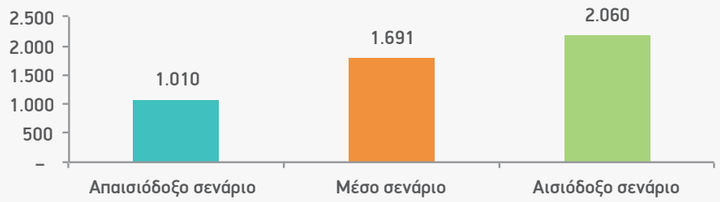
€4,49 δισ.
και €2,06 δισ. αύξηση στα δημόσια έσοδα έως το 2020

αν η Ελλάδα συγκλίνει με την ΕΕ και αρθούν τα επενδυτικά εμπόδια

Επίδραση στο ΑΕΠ το 2020 από την αύξηση της χρήσης δεδομένων

Επίδραση στα δημόσια έσοδα σε εκατομμύρια ευρώ το 2020 από την αύξηση της χρήσης δεδομένων

7. ΕΘΝΙΚΟ ΣΧΕΔΙΟ ΨΗΦΙΑΚΗΣ ΠΟΛΙΤΙΚΗΣ

Εθνική προτεραιότητα οι Ψηφιακές Επικοινωνίες ως μοχλός οικονομικής ανάπτυξης και κοινωνικής προόδου

Η Πολιτεία πρέπει να δώσει την απαραίτητη βαρύτητα και προτεραιότητα στη σύγκλιση της Ελλάδας με τις υπόλοιπες χώρες της ΕΕ, για την επίτευξη μεγαλύτερης διείσδυσης της σταθερής και κινητής ευρυζωνικότητας και της χρήσης προηγμένων υπηρεσιών ΨΕ από πολίτες και επιχειρήσεις. Η επίτευξη των στόχων αυτών δεν πρόκειται να προέλθει από μόνη της, ούτε ως αποτέλεσμα μεμονωμένων και αποσπασματικών ενεργειών.

Έρευνες έχουν δείξει ότι η υιοθέτηση ενός εθνικού στρατηγικού σχεδίου για τις ΨΕ σχετίζεται, κατά μέσο όρο, με αύξηση της διείσδυσης της σταθερής ευρυζωνικότητας κατά 2,5% και της κινητής ευρυζωνικότητας κατά 7,4%.

Στο πλαίσιο αυτό, προτείνεται η υιοθέτηση και, κυρίως, η εφαρμογή ενός Εθνικού Σχεδίου Ψηφιακής Πολιτικής για την Ελλάδα με ορίζοντα το 2020. Το Σχέδιο θα σηματοδοτήσει την εθνική προτεραιότητα στις Ψηφιακές Επικοινωνίες ως μοχλού για την οικονομική ανάπτυξη και την κοινωνική πρόοδο στην Ελλάδα του μέλλοντος.

Προτείνονται τρεις άξονες δράσεων. Στον πρώτο άξονα **(Υποδομές)**, η εστίαση θα δοθεί στην ενίσχυση των απαραίτητων ενσύρματων και ασύρματων ευρυζωνικών δικτύων που αποτελούν προϋπόθεση και βάση για την ανάπτυξη καινοτόμων υπηρεσιών. Στο δεύτερο άξονα **(Θεσμικό Πλαίσιο)**, προτεραιότητα θα δοθεί στη θέσπιση του κατάλληλου θεσμικού, επενδυτικού και φορολογικού πλαισίου, το οποίο θα επιτρέψει τόσο την ανάπτυξη όσο και τη χρήση δικτύων και υπηρεσιών ΨΕ. Στον τρίτο άξονα **(Κινητροδότηση)**, θα περιληφθούν δράσεις παροχής κινήτρων για την υιοθέτηση καινοτόμων υπηρεσιών ΨΕ από το κράτος, τους φορείς ΟΤΑ, τις επιχειρήσεις και τους πολίτες, όπως και δράσεις προώθησης της έρευνας, της εκπαίδευσης και της νεοφυούς επιχειρηματικότητας στις ΨΕ.

ΕΘΝΙΚΟ ΣΧΕΔΙΟ ΨΗΦΙΑΚΗΣ ΑΝΑΠΤΥΞΗΣ – ΑΞΟΝΕΣ ΚΑΙ ΔΡΑΣΕΙΣ

Άξονας Δράσης	1. Υποδομές	2. Θεσμικό Πλαίσιο	3. Κινητροδότηση
Παρούσα Κατάσταση	Οι τηλεπικοινωνιακές υποδομές στην Ελλάδα παρουσιάζουν μια ασύμμετρη εικόνα: • Καθυστέρηση στις επενδύσεις για δίκτυα νέας γενιάς (VDSL) και δίκτυα οπτικών ινών (FTTH) • Τα δίκτυα τέταρτης γενιάς στην κινητή (4G) ξεπερνούν το μέσο Ευρωπαϊκό όρο σε ποσοστό κάλυψης. Απαιτούνται επενδύσεις σε νέες τεχνολογίες.	• Η χρήση κινητής ευρυζωνικότητας παραμένει στην χαμηλότερη θέση στην ΕΕ (44% έναντι 75% στην ΕΕ). • Στη σταθερή ευρυζωνικότητα η Ελλάδα προσεγγίζει το μέσο όρο (66% έναντι 72%). • Το χαμηλό ποσοστό χρήσης mobile broadband σχετίζεται με την υψηλή έμμεση φορολογία. Απαιτούνται δράσεις ενθάρρυνσης της χρήσης από καταναλωτές και επιχειρήσεις.	• Η Ελλάδα είναι πολύ πίσω στην υιοθέτηση και χρήση προηγμένων υπηρεσιών ΨΕ: • Η χρήση ηλεκτρονικού εμπορίου (τζίρος 1,7% στην Ελλάδα έναντι 25% στην ΕΕ), υπηρεσιών cloud (6,5% έναντι 20,5%), e-banking (21% έναντι 57%) και ηλεκτρονικών αποδείξεων (4% έναντι 31%) είναι περιορισμένη. Απαιτούνται πολιτικές ανάπτυξης καινοτόμων υπηρεσιών.
Αντικείμενο – Στόχος	Δημιουργία και ενίσχυση των απαραίτητων υποδομών	Ενθάρρυνση χρήσης ΨΕ από καταναλωτές και επιχειρήσεις	Ενσωμάτωση στην οικονομία και την κοινωνία
Ενδεικτικές Δράσεις και Πολιτικές	1.Επέκταση Δικτύων ΨΕ	Σύσταση ΓΓΨΠ Αξιοποίηση Κονδυλίων ΕΕ Αντιμετώπιση Θεσμικών Εκκρεμοτήτων Άρση Διοικητικών Εμποδίων Διαχείριση Φάσματος Άρση Φορολογικών Στρεβλώσεων	Κίνητρα σε πολίτες και επιχειρήσεις Κίνητρα σε ΟΤΑ Αξιοποίηση ΨΕ από το Κράτος Προώθηση έρευνας και εκπαίδευσης Ενίσχυση επιχειρηματικότητας

8. ΤΟ ΜΕΛΛΟΝ ΑΦΟΡΑ ΤΑ ΔΙΚΤΥΑ 5G

Η εξάπλωση των δικτύων 5G αναμένεται να φέρουν τουλάχιστον 150 εκατ. συνδρομητές ανά τον κόσμο,

Αυτόματη οδήγηση, παράδοση εμπορευμάτων με μη επανδρωμένα αεροσκάφη και εικονική πραγματικότητα για ειδικές επαγγελματικές συνεργασίες, είναι μόνο μερικές από τις καινοτόμες υπηρεσίες που περιμένουμε.

Γιατί τα δίκτυα 5G συγκεντρώνουν σε ένα κοινό δίκτυο όλες τις τεχνολογίες αιχμής, κινητή – σταθερή – δορυφορική, επιτρέπουν πολλαπλάσια ταχύτητα και χωρητικότητα μεταφοράς δεδομένων, με αποτέλεσμα το σχεδιασμό και την ανάπτυξη καινοτόμων υπηρεσιών για επιχειρήσεις, πολίτες και δημόσια διοίκηση. Ήδη στον προθάλαμο του, οι αλλαγές που έχουν φέρει τα δίκτυα τέταρτης γενιάς είναι θεαματικές για πολλούς επιχειρηματικούς κλάδους όπως είναι ο τουρισμός, οι μεταφορές, η αυτοκινητοβιομηχανία, η μεταποίηση, τα logistics, η υγεία, η ενέργεια, τα ΜΜΕ και η Ψυχαγωγία, με τις υπηρεσίες που προσφέρονται σε καταναλωτές και επιχειρήσεις να επιτρέπουν σημαντική εξοικονόμηση πόρων, χρόνου και απόστασης.

Γιατί με παρανομαστή την ταχύτητα και τη χωρητικότητα στη μεταφορά δεδομένων, με τα δίκτυα 5G τα πράγματα αλλάζουν και για τη Δημόσια Διοίκηση, με τις προκλήσεις πλέον να είναι πολλαπλές. Ολοένα και περισσότερες πόλεις στην ΕΕ και Παγκοσμίως εφαρμόζουν έξυπνες υπηρεσίες στη διακυβέρνησή τους, με αποτέλεσμα να αλλάζουν τη σχέση κράτους – πολίτη, βελτιώνοντας σημαντικά την ποιότητα ζωής πολιτών και (μικρών και μεσαίων) επιχειρήσεων.

Πρόσφατα, ο Πρόεδρος της Ευρωπαϊκής Επιτροπής, Ζαν Κλώντ Γιουνκέρ παρουσίασε ένα σχέδιο δράσης για να ξεκλειδώσει τις απαραίτητες μαζικές επενδύσεις που απαιτούνται από όλους τους εμπλεκόμενους για να δημιουργηθούν δίκτυα νέας γενιάς και να εξαπλωθεί η τεχνολογία 5G.

Μίλησε για έναν νέο απλοποιημένο ευρωπαϊκό κώδικα ηλεκτρονικών επικοινωνιών, ο οποίος θα απλοποιήσει τις διαδικασίες και θα καταστήσει τις επενδύσεις πιο ελκυστικές σε νέες υποδομές παντού στην Ε.Ε. Όπως χαρακτηριστικά ανέφερε " **επενδύσεις σε δίκτυα νέας γενιάς μπορούν ~~μπορούν~~ να αυξήσουν το Ευρωπαϊκό ΑΕΠ κατά 910 δισ. ευρώ και να δημιουργήσουν 1,3 εκατ. νέες θέσεις εργασίας την επόμενη δεκαετία, μέχρι το 2025.**

Σε αυτό το πλαίσιο, η Ευρωπαϊκή Επιτροπή κάλεσε τους εμπλεκόμενους Κλάδους να επενδύσουν σε ένα νέο φιλικό περιβάλλον και ζητά τη δέσμευση τους, σε συγκεκριμένο πλάνο δράσεων ώστε να αναπτυχθούν τα δίκτυα 5G και να είναι εμπορικά διαθέσιμο σε τουλάχιστον μία πόλη σε κάθε κράτος μέλος της ΕΕ μέχρι το 2020. Σε αυτό το πλαίσιο, μέχρι το 2018, υπολογίζεται ότι θα έχουν πραγματοποιηθεί δοκιμές σε διάφορα κράτη μέλη για την οριστικοποίηση των προτύπων και την τελειοποίηση των δυνατοτήτων των 5G, αναμένοντας να φέρουν τουλάχιστον 150 εκατ. συνδρομητές ανά τον κόσμο, μόλις ένα χρόνο μετά το λανσάρισμά τους και η εξάπλωσή του να δημιουργήσει δύο εκατομμύρια θέσεις εργασίας στην Ε.Ε.

Από την άλλη πλευρά, στο πρόσφατο «5G μανιφέστο» που κατέθεσαν στην Ευρωπαϊκή Επιτροπή οι 7 μεγαλύτεροι Ευρωπαϊκοί όμιλοι για την ανάπτυξη και λειτουργία του 5G γίνεται σαφές ότι η επιτυχία της Ψηφιακής μεταστροφής εξαρτάται τόσο από τον Κλάδο, σε επίπεδο επενδύσεων, όσο και από τη Δημόσια Διοίκηση κάθε κράτους μέλους της ΕΕ, η οποία οφείλει να διευκολύνει τις επενδύσεις με ρυθμιστικές παρεμβάσεις και να απελευθερώσει σημαντικό φάσμα για τη διενέργεια των επενδύσεων. Χωρίς τα παραπάνω τίποτα δεν μπορεί να επιτευχθεί.

Από την πλευρά του, ο επίτροπος Ψηφιακής Οικονομίας και Κοινωνίας Γκίντερ Έτινγκερ υπογράμμισε ότι με την ενίσχυση της συνδεσιμότητας και με την καλύτερη δυνατή ταχύτητα και ποιότητα, η Ευρώπη έχει τη φιλοδοξία να πρωτοστατήσει στην ανάπτυξη της τεχνολογίας 5G. **«Είναι καιρός να προχωρήσουμε σε μια κοινωνία επιπέδου gigabit και να εξασφαλίσουμε ότι όλοι οι Ευρωπαίοι, είτε στην ύπαιθρο είτε στις πόλεις, μπορούν να έχουν πρόσβαση σε ποιοτική σύνδεση στο διαδίκτυο».**

> **Γιατί τα δίκτυα 5G μπορούν να συμβάλλουν στην αναζωογόνηση της οικονομίας και να φέρουν νέες θέσεις εργασίας στις χώρες της ΕΕ.**

ΕΕΚΤ - ΕΝΩΣΗ ΕΤΑΙΡΕΙΩΝ ΚΙΝΗΤΗΣ ΤΗΛΕΦΩΝΙΑΣ
Λ. Κηφισίας 56, Μαρούσι, ΤΚ 151 25
Τηλέφωνο: 210 63 00 066 ▪ Fax: 210 610 60 93
www.eekt.gr